

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Rusko bodalo — japonski nož

Danes kažejo razni znaki, da se Rusi in Japonci pripravljajo za vojno. Rusi in Japonci čakajo na važen, odločilen trenutek. Ruski vojni komisar Vorosilov potuje na Daljni vzhod, da pregleda, kako tje kaj je s pripravami za borbo, do katere mora prej ko slej priti. Medsebojno ogrožanje obeh protivnikov je doseglo vrhunec: Japonci zasedajo Notranjo Mongolijo, da bi od tam udarili proti Bajkalskemu jezeru, Rusija pa ostri svoje bodalo — Vladivostok — da ga porine Japoncem v hrbet. Oba nasprotnika si brusita orožje, se pripravljata in čakata na ugoden trenutek.

Kitaj je jabolko razdora, dobrodošel vzrok za to, da spregovorijo topovi in puške. Japonci vedo, da vsak dan borbe s Kitajci slabi njihovo vojaško moč, ki je dvignjena do skrajnosti. Tu leži za Japonce nevarnost morebitnega ruskega napada. Slaba oziroma oslABLJENA Japonska s prevelikim zalogajem — Kitajsko — v grlu bi utegnila biti tisti ugodni trenutek za Rusijo, da se odloči za udarec. Mogoče bi Japonci začeli celo s preventivno vojno proti Rusiji, če se Tokio ne bi bal iznenadenj in zime, ki je v Sibiriji težka in huda, celo za Ruse, kaj šele za Japonce.

Rusija je na vsem področju, ki bi v vojni z Japonsko prišlo v poštev, že v mirnem času zbrala zelo velike vojaške sile. To področje se razteza od Bajkalskega jezera pa tja do Vladivostoka v dolžini 2500 kilometrov. Vse to področje prihaja v obzir bodisi kot pravo vojno ozemlje ali pa kot zaledje za zbiranje sil, ki bi potem nastopale v določenih smereh. To področje lahko razdelimo na tri čisto različne dele.

Po važnosti je na prvem mestu pas Transbaikalijske in Zunanje Mongolije, kjer ležita mesti Čita in Ulanbator. V Zunanji Mongoliji, ki je na papirju sicer neodvisna, dejansko pa je prav za prav ruska pokrajina, se nahajajo jako močne ruske sile, okoli štiri sto letal, mnogo topništva, tankov, konjenikov in ruskih strokovnjakov za borbo v pustinji. Tukaj bodo glavno vlogo imela letala in tanki, ki so za pušinsko ozemlje zelo primerni.

Drugi pas leži ob reki Amurju. V tem delu so oporišča ruskih vojaških sil mest Blagovješčensk in Habarovsk. Tu je okrog dve sto ruskih letal, mnogo tankov in konjenikov. Glavna naloga te skupine je, da ščiti amursko železnico pred japonskim napadom.

Tretji pas pa je Vladivostok okolico. Tukaj je zbranih približno tri sto letal, med njimi mnogo težkih bombnikov. Za Japonsko predstavlja ta tretja skupina največjo in neposredno nevarnost, saj je omenjenim ruskim bombnikom prava malkost dvigniti se v Vladivostoku, preleteti morje in spustiti parkrat po deset ton razstreliva na Tokio in na ostala važna japonska središča, s čimer bi bila vojna prenešana na japonsko ozemlje. Med temi bombniki čakajo v Vladivostoku tudi znani ruski bombniki s štirimi ali petimi zaščitnimi letali; ti bombniki z lahkoto dvignejo pet ton razstreliva in povzročajo v zaledju prave strahote. Znano je, da so oboroženi z dvema lahkim topovom: vsak ima razen tega dvanajst težkih strojinic.

V vseh treh navedenih conah je okoli tri sto tisoč ruskih vojakov, približno tisoč letal in ogromno število tankov in topov. Maršal Blücher je delal prave čudeže — često celo proti volji same Moskve, ki ni bila vedno pripravljena dati

Špionaža v Maginotovi črti!

PARIZ, 24. novembra. Vojaška oblastva so priskočila sedaj na pomoč policiji, ker se je v teku preiskave pokazalo, da je bila zarota »kapucarjev« v zvezi s široko razpredeno špionsko organizacijo. V Mulhouseu so zajeli 4 špione, ki so izdajali neki tuji sili tajne Maginotove linije. Špionska aktivnost je prisilila vojno ministrstvo, da se v vseh vojaških skladiščih v Franciji organizirajo in okrepijo straže. »Matin« povzroča iz Lyona, da so odkrili med tamošnjimi letalci tajno skupino revolucionarnih miličnikov. Posebno energična je preiskava v Lyonu, kjer je vojska zasedla tamošnje letališče.

Roosevelt računa s svetovno vojno 1939-40

PARIZ, 24. novembra. »Paris Soir« prinaša razgovor svojega dopisnika z Normanom Davisom, známim prijateljem predsednika Roosevelta. Roosevelt je zelo zaskrbljen radi bodočnosti sveta in pričakuje novo svetovno vojno v letih 1939-40. Izjavil je, da ne bo Roosevelt

tretji kandidiral, ampak da se bo umaknil leta 1940 iz političnega življenja. Povdarjal je, da mora biti njegov naslednik zelo energičen in mlad človek, ki bo imel dovolj sile, da bo vodil državo v tako težkih časih.

Ceni dan na londonski in newyorški borzi

LONDON, 24. novembra. Včeraj je bila na londonski borzi močna depresija, črni dan. Vse vrednotnice so znatno padle, celo takšne, ki so veljale za stabilne. Pri vrednotnicah 20 vodilnih podjetij je znašala ta izguba 28 milijonov funtov. Ta depresija se smatra kot posledica močnega depresijskega toka, ki prihaja od angleških borz. Vendar pa se smatra, da

bodo prizadeta podjetja spričo dobičkov v zadnjem času z lahkoto prenesla izgubo. Iz Washingtona poročajo, da se opadla na ameriških borzah močan padeč vrednotnic, kakršnega še ni bilo v zadnjih dveh letih. Na newyorški borzi slej ko prej padajo vrednotnice, zlasti so pri tem prizadete delnice avtomobilske, ježarske in električne industrije.

Valilna borba v Rusiji v polnem jeku in teku

MOSKVA, 24. novembra. Sovjetska voilna borba je v polnem teku. Kandidati so bili že imenovani. Noben državljani sovjetske unije se ne sme namreč potegovati za kandidaturu iz lastnega nagiba, ampak mora čakati, da ga predlaga kakšna javna organizacija, predvsem

komunistična stranka. Rekordno število dosega Stalin, ki ga je predlagalo 1387 organizacij. Sledi Molotov, ki ga je predlagalo 788 organizacij, potem Kaganovič 613, maršal Vorosilov 574, notranji komisar Ježov 517, predsednik sovjetske unije Kalinin 475.

Gospodarstvo je močnejše kakor politika!

RIM, 24. novembra. Pravkar so se končala gospodarska pogajanja med avstrijsko in italijansko vlado, ki so postala potrebna, ko je Italija izrazila željo, da bi se izpremenile nekatere postavke dosedanjega gospodarskega dogovora, ki je izključno Avstriji dal izredne ugodnosti za uvoz in plačilo uvoza. Italija je po sporazumu, ki ga je sklenila z Jugoslavijo in v okviru svoje nove prijateljske politike v Podonavju, sklenila, da vsem podonavskim državam ponudi enake ugodnosti in da ne dela pri nobeni državi kakih izjem. V izvajanju te svoje želje je pri pogajanjih z Avstrijo dosegla,

da so bile vse dosedanje ugodnosti, ki se tičejo kredita in ugodnostnega prevoza avstrijskega blaga po italijanskih železnicah, ukinjene. Italija tudi ni hotela povečati izvoznih kontingentov v prilog avstrijskemu blagu, marveč je vztrajala na tem, da mora vladati med italijanskim uvozom v Avstrijo in njenim izvozom iz Avstrije ravnovesje. Iz avstrijskih krogov izvira vest, da zaradi takega izida pogajanj avstrijski zastopniki niso posebno navdušeni, toda sprejeti so jih morali, ker je avstrijsko gospodarstvo preveč odvisno od italijanskega.

Blücherju tako gromne zneske:

Razen koncentracije vojske, tankov in letal je Rusija v srednjem in najbolj ogroženem pasu, v Poamurju, zgradila svojo utrjeno Maginotovo črto.

To ni neprekinjena veriga utrdb, vendar pa tudi ta prekinjena vrsta za tamkajšnje razmere zadostuje. Te utrdbe imajo nalogo, da branijo amursko progovo, če bi drugi železniški tir ne bil pravi čas dokončan. Utrdbe so zgrajene v globino šestih kilometrov, ter so opremljene z zaklonišči, ki so pred bombami popolnoma varna, in z rovi, kamor strupeni plini ne morejo prodreti.

Japonci pa tudi ne mirujejo. V petih letih, odkar so osvojili Mandžurijo, so zgradili tisoč šest sto kilometrov strateških prog, nadaljnjih tisoč kilometrov pa je še v gradnji. Več kakor polovica teh prog leži v smeri proti Vladivostoku. Neki japonski list je označil Vladivostok za samokres, ki je namenjen na prsi japonske države in ki se lahko vsak trenutek sproži.

Gradnja novih letališč, uvajanje posadk v zasedeno področje in vedno pogostejši obmejni spopadi dokazujejo, da Japonci lahko pričakujejo ruskega napada predvsem iz Čite ali pa od pogorja

Gospodarske beležke

5 milijard 110.500.000 dinarjev znaša vrednost našega izvoza za prvih 10 mesecev leta 1937, napram 4 milijardam 376 milijonov din v letu 1936. Naš uvoz v prvih desetih mesecih tega leta znaša 4 milijarde 265 milijonov din (lani 4 milijarde 77 milijonov din). Naša trgovinska bilanca je torej po uradnih statističnih podatkih aktivna za eno in četrt milijardo din.

Povišanje carinskega azija. Kakor smo že včeraj poročali je finančni minister izdal odlok, po katerem se od 22. novembra naprej pobira na uvozno carino in na vzporedne takse pri carinjenju azija v višini 1200%. Povišanje azija od 1100 na 1200% pomeni, da se bodo vse carinske dajatve povečale za 8,3%. Letos je v 6 mesecih tekočega proračunskega leta znašal donos carin 515 milijonov in je pričakovati, da bo za vse tekoče proračunsko leto znašal okrog 1100 milijonov din. Povišanje azija pomeni torej pri sedanjem obsegu uvoza dodatno obremenitev za preko 90 milijonov din na leto.

Eskompiranje kuponov državnih vrednostnih papirjev. Državna hipotekarna banka je sklenila, da bo tekoče kupone vseh državnih vrednostnih papirjev eskompirala po 6%.

Prizad kupuje bučno seme. V svrhu zasiguranja domače industrije olja s potrebnimi sirovinami kupuje Prizad bučno seme in plača za čisto in suho blago 239 din za 100 kg.

Država pričela z odkupom tobaka. Kakor poročajo, bo država letos v Hercegovini odkupila od tamošnjih kmetov 750 vagonov tobaka. Nasejanih je bilo letos 190 milijonov rastlin in je dala vsaka rastlina skoro 40 g suhega tobaka. Samo v srezu Ljubuškem je 200 vagonov prvovrstnega tobaka, dočim je v vsej Hercegovini 4500 ha nasejanih s tobakom. Letošnja žetev je po poročilih rekordna in zahtevajo kmetje 20 dinarjev za kg tobaka.

»Kačkavalj« v Francijo. Predvčerajšnjim sta bila izvožena v Francijo dva vagona sira »Kačkavalj«, ki je v Franciji radi dobrega okusa zelo priljubljen.

Donos posameznih davčnih vrst. Iz zaključnega računa državnih dohodkov in izdatkov za leto 1936/37 je razvidno, da je v tem letu znašal donos posameznih davčnih vrst v milijonih din (v oklepajih razlike nasproti predvidenemu donosu): Zemljarina 434,0 (— 16,0), zgradarina 275,6 (+ 5,6), pridobnina 298,6 (+18,6), rentnina 44,5 (+ 4,5), družbeni davek 179,1 (— 10,8), uslužbenški davek 252,3 (+ 32,3), samski davek 1,7 (— 0,3), obresti 23,6 (+ 3,6); skupaj 1509,7 (+ 37,7).

Ne pozabi naročnine!

Singana v smeri proti morju, ki naj prereže zveze med Mandžurijo in severno Kitajsko ter Notranjo Mongolijo. Japonci bodo nemara poskusili s napadom proti Bajkalskemu jezeru, kjer bi skušali kakor z nožem odrezati ves ruski območni sistem vzhodno od Bajkalskega jezera. To je precej nevaren japonski nož. Razen tega pa Japonci vedo, da bodo Rusi hitreje pritegnili potrebna ojačenja iz evropske Rusije do Bajkala kakor pa pošiljali nadaljnja ojačenja do Vladivostoka. Do Čite pa je že dograjena dvotirna sibirski prog — to je za Ruse neprecenljive važnosti.

Pabecki

Pasje prijateljstvo

»Kmetijski list« poroča v št. 46: »15 let pasjega prijateljstva. Pretečeni teden je proslavil v Ljubljani Klub pasjega športa 15letnico svojega obstoja v najlepši dvorani hotela Union. Pasje prijatelje so pozdravili s svojo navzočnostjo poleg ljubljanskega župana tudi številni drugi pasji prijatelji, med njimi tudi nekaj narodnih poslancev in druge gosposke. Kaj pravite? Ali bi se ne dalo proslaviti o kaki deževni priliki, ko ni preveč dnevnega in nočnega dela, vsaj na sličen način 1000letnico trpljenja kmetov in kmetič, ki pridelujejo z žuljevimi rokami v potu svojega obraza za nas vse vsakdanji kruh?«

Domoljubi

»Kmet. list« piše v št. 46: »In sem ga dobil v roke v neki kmetijski hiši, ko so v nedeljo popoldne ljudje dremali okrog peči. Prebral sem »Domoljubovo« tuhtanje o demokraciji, veri in slovenstvu. Petdeset let so brali ljudje v »Domoljubu«, da je demokracija »Domoljub«, da je vera »Domoljub« in da je slovenstvo »Domoljub«. Sedaj pa kar naenkrat »Domoljub« preobrača svoje nauke. In so se morali ljudje po komandi jeziti na liberalce in brezverce, ker so izdali katoliško in slovensko stvar. Ti izkoreninjenici so za narodno in državno edinstvo in za jugoslovanstvo. Tu pa je bila vera in slovenstvo v nevarnosti. Zadnje čase je pa postala avtonomija navadna liberalna samouprava katoliška. JRZ mladina temelj jugoslovanstva in Slovenek. Srbi in Hrvati so zopet eno kot so bili v starih časih. Ljudje so zadremali okrog peči, ker jim ni šlo vse v glavo in so bili v silnih skrbih, na koga naj se od zdaj jezijo. Kajti trdijo ti prešmentani liberalci ravno isto, kar klerikalci. Razlike ni in spraševali so se zakaj je moral njihov dober župan odstopiti, da je zavzel slabši njegovo mesto, če ni razlike po novi »Domoljubovi« razlagi. In prav za prav zakaj je pa imel »Domoljub« 50 let ljudi za norca. V takem razmišljanju so odvrgli neuziten »Domoljubov« futer, sami pa zadremali okrog peči.«

Ex oriente lux

V št. 43 »Slov. besede« beremo pod tem naslovom: »Beograjska »Samouprava«, uradno glasilo JRZ, je zanimala in najodločneje demantirala, da bi bila resnična vest, da so gg. Breclji, Stanovnik, Gostinčar in Mohorič izstopili iz JRZ, začeli akcijo za ustanovitve SLS in izdali kak tozadeven letak. »Samouprava« je na ta način popravila mučen vtis te vesti, ki se je po Ljubljani — kakor vidimo sedaj — po krivici razširila. Prava sreča, da imamo v Beogradu uraden list, ki poroča dosledno resnico.«

Konjiški utrinki

»Nova doba« poroča v št. 47: »Dne 7. t. m. je bila v katoliškem domu Krekova proslava, po končnem sporu pa se je pričel družabni večer z godbo na pihala. Na tem družabnem večeru, na katerem so bili vsi funkcionarji tukajšnje JRZ, na čelu arhidijakon Tovornik, je prišlo med okoliškimi fanti do krvavega spopada. Že pred polnočjo so se spoprijeli. Gosp. arhidijakonu pa je uspelo, da je fante pomiril. Okrog dveh po polnoči so se pa zopet spoprijeli. Nekateri razgrajočiči so pobegnili iz katoliškega doma proti cerkvi. Tam so se vnovič spopadli in so na cerkvenem prostoru (tam, kjer se navadno čita sv. maša na prostem ob raznih prireditvah) pošteno oklali. Dva fanta sta dobila precejšnje poškodbe. Tako je moral v bolnico mladenič Markuč iz Tepanja, ki se še danes zdravi. Drugi, po imenu Strašnik, je pa ostal v domači oskrbi. Na nesrečo to noč ni bilo na žandarmeriji nikogar doma. Na kraj pretepa sta prišla nočni čuvaj in pa dnevni stražnik, ki seveda tolpi pijanlih razgrajočev nista bila mojstra, čeprav sta ju navzoči sreski pod načelnik Sinkovec in dr. Macarol pozvala, da napravita red. Petje in razgrajanje je trajalo po Konjicah do ranega jutra. Seveda, ker je bila prireditelja na katoliški podlagi, bo vse v redu. O tej zadevi ter sploh o prireditvah, ki jih prirejajo današnji inogotci, bi se dalo mnogo pisati. Moramo pa zaenkrat molčati.«

Socialna politika

Interesi Slovenije ter investicijska politika SUZORJA

Slovenija bo zopet prikrajšana za 8 do 12 milijonov dinarjev! — Le 2.6%

Podravnatelj Pok. zavoda dr. J. Köstler je objavil te dni nekatere zanimive podatke o gornjem vprašanju. Iz objave povzemamo med drugim sledeče vodilne misli:

Objava investicijskega programa zagrebškega Suzorja za dobo 1938 do 1943, ki predstavlja zopet novo petletko, je vzbudila v krogih slovenskih interesentov veliko pozornost. Z njegovo sestavo, po kateri naj bi odpadlo od celotnega zneska din 57.750.000 na Slovenijo le poldrugi milijon ali 2.6%, ne morejo biti zadovoljni niti prijatelji socialnega zavarovanja, posebej še iz razloga, ker tako zasnovana investicijska politika ubija širši interes državne periferije.

Investicijska politika zagrebškega Suzorja, ki je nosilec največje socialno-zavarovalne organizacije v naši državi, je bila že v preteklosti predmet ostre kritike interesentov iz Slovenije, delojemalskih in delodajalskih krogov; še slabše prognoze se nam vsiljujejo, ko ocenjujemo najnovejšo zagrebško petletko.

Trezno in pravično upravljanje premoženja v socialnem zavarovanju se mora opirati tudi na to vodilno načelo: nalozba imovine se naj porazdeli po pokrajinah v sorazmerju s predpisanimi in pobranimi prispevki, ki tvorijo to premoženje. V politiki, kako in kje trajno nalagati te kapitale, igrajo nadvse važno vlogo investicije, ki se v našem delavskem zavarovanju izvajajo v obliki gradnje zdravstvenih ustanov, ambulatorijev, uradnih in stanovanjskih hiš.

Poslovno poročilo Suzorja za preteklo leto (Radniška zaščita, 1937, št. 7-8) vsebuje zanimive podatke o dosedanjem investicijskem udejstvanju s sredstvi bolezenske in neugodne panoge. Koncem I. 1936. pri čemer so upoštewane tudi gradnje, ki bodo dovršene v tekočem letu, je znašala vrednost vseh investicij 239,1 milijonov din. Od te vsote je odpadlo na posamezne pokrajine:

	v milj. din	v %
Slovenija	29,4	12,3
Srbija in Vojvodina	85,0	35,5
Hrvaška	97,4	40,7
Bosna	18,8	7,9
Dalmacija	8,5	3,6

Ako hočemo oceniti to razdelitev investicij, koliko je bila izvršena po načelu proporcionalne razdelitve glede na predpis prispevkov za bolezensko in neugodno panogo v posameznih pokrajinah, je potrebno, da si ogledamo absolutno in relativno razdelitev predpisa prispevkov za obe panogi za preteklo poslovno dobo. Od skupnega letnega predpisa v znesku din 352,5 milijona je odpadlo na posamezne pokrajine:

	v milj. din	v %
Slovenija	58,4	16,6
Srbija in Vojvodina	129,7	36,8
Hrvaška	113,6	32,3
Bosna	25,2	7,1
Dalmacija	25,6	7,2

Ta razdelitev predpisov nam kaže, da je bil delež Slovenije na izvršenih investicijah prenizek za 4,3% ali 10,3 milijona din. Namesto da bi danes znašala vrednost investicij, izvršenih na področju Slovenije, 39,7 milijona din, znaša le 29,4 milijona din. Torej nad 10 milijonov din izgube! To je minimalna izguba, ki jo je utrpela Slovenija. Pri tej razdelitvi se je najbolje odrezala Hrvaška, ki je prejela za 20,1 milijona din več, kakor ji pritiče.

Ako hočemo dobiti še točnejše merilo za sorazmerno razdelitev investicij po posameznih pokrajinah, potem moramo upoštevati tudi okolnost, da se prispevki ne plačujejo enakomerno v vseh delih naše države. Te diference so presenetljivo različne. Dotok za investicije razpoložljivega denarja iz posameznih pokrajin v centralo tudi iz tega razloga ni sorazmerna. Celotni zaostanek na predpisanih, a nepobranih prispevkih iz bolezenske in neugodne panoge je znašal koncem leta 1936. 145,4 milijona din, od katerega je odpadlo na posamezne pokrajine:

	v milj. din	v %
Slovenija	17,6	12,1

Srbija in Vojvodina	72,6	49,9
Hrvaška	30,9	21,3
Bosna	11,0	7,6
Dalmacija	13,3	9,1

Iz tega pregleda je razvidno, da je dolg na prispevkih manjši, kakor bi ga pričakovali glede na procentualno razdelitev letnega predpisa, le v Sloveniji in na Hrvaškem, v ostalih pokrajinah pa je večji; zlasti pade v oči visoki odstotek v Srbiji in Vojvodini (dočim % predpisa le 35,5!).

Zato je povsem utemeljeno, da se od načela sorazmerne participacije na predpisu prestopi k načelu sorazmerne participacije na dejansko izterjanih prispevkih v posameznih pokrajinah. V tem primeru bi morala biti izvršena razdelitev dosedanjih investicij tako-le:

	v milj. din	v %
Slovenija	46,0	19,2
Srbija in Vojvodina	68,5	28,7
Hrvaška	92,6	38,8
Bosna	17,7	7,4
Dalmacija	14,3	5,9

Po tem ključu bi morala znašati vrednost investicij na področju Slovenije danes 46,0 milij. din, a ne 29,4. Razlika znaša torej 16,6 milijona din, ki so bili investirani v drugih pokrajinah namesto v Sloveniji, kjer so bili izterjani. Samo Srbija in Vojvodina je prejela preveč investicij za 16,5 milijona din, Hrvaška pa za 4,8 milij. Ugotovljeno je, da je od skupnega dolga odpadlo na Slovenijo 3,6 milijona din ali 5,3%. Ta ugotovitev dokazuje, da ostale pokrajine znatno čez mero zadržujejo sredstva neugodne zavarovanja za obratovanje bolezenske panoge, radi česar se ta sredstva odtegujejo trajnemu plasiranju od strani centrale.

Ako upoštevamo še ta pojav, ko ugotavljamo priliv za investicije sposobnih sredstev iz posamezne pokrajine v centralo, kar je povsem utemeljen in pravičen postopek, potem bi moral znašati delež Slovenije pri dosedanjih investicijah (po stanju njihove vrednosti koncem leta 1936.) 23,2% ali 55,4 milijona din. Na ta način ugotovljena izguba Slovenije znaša torej 26,0 milijona din. Kako vzorne zdravstvene ustanove, ambulatoriji, uradne stanovanjske stavbe bi lahko bile zgrajene iz teh sredstev.

Tudi nova investicijska petletka (1938-

1943) ubija v kalj vsako upanje na potrebno preorientacijo bodoče investicijske politike v vodstvu naše največje socialno-zavarovalne ustanove. Nasprotno, program petletke podčrtava izraz še bolj konsekventne centralistične, pokrajinsko neenakopravne investicijske delavnosti. Kakor že omenjeno, so bili interesi Slovenije zopet v največji meri briskirani. Od skupne proračunske vsote din 57.750.000.— je predviden za Slovenijo (zgradba uradnega poslojpa za ekspoziuro OUZD v Celju) poldrugi milijon dinarjev ali 2,6%! Pri pravični razdelitvi bi moralo odpasti na Slovenijo vsaj 9,6 milij. din (16,6%), pravilno pa 11,1 milijona din (19,2%), odnosno 13,4 milij. din (23,2%).

Od novih investicij bo pa odpadlo na Srbijo in Vojvodino 52,1%, dočim bi jih smelo odpasti glede na predpisane prispevke le 36,8%, odnosno glede na izterjane prispevke 28,7%; na Hrvaško bo odpadlo 15,6%, na Bosno 18,7%, na Dalmacijo pa 11,2% od novega investicijskega programa.

Ze dosedanja investicijska politika, ki se je izvajala skoro le s sredstvi kapitalnokritega neugodnega zavarovanja z 0,7% premijo, je znatno oškodovala interese Slovenije; kako hujše posledice bo mogla ustvariti ta miselnost odslej, ko se izvaja tudi kapitalnokritno zavarovanje za primer onemoglosti, starosti in smrti s 3% premijo! Saj bo letna obremenitev Slovenije iz naslova delavskega starostnega zavarovanja znašala okrog 18 in pol milijona din.

Te ugotovitve jasno dokazujejo, da je šla centralizacija teritorialne organizacije našega delavskega socialnega zavarovanja mnogo predaleč. Še vedno ostane aktualna in utemeljena zahteva zavarovancev in gospodarskih krogov iz Slovenije, da naj se teritorialna organizacija Suzorja z Okrožnimi uradi reorganizira na načelu pokrajinske samouprave, ki je najbolj primerna in sposobna, da bo izvajala pravično in enakopravno gospodarsko socialno funkcijo socialnega zavarovanja v zadovoljstvo vseh njegovih interesentov.

Pobreeške novice

Praznik ujedinjenja proslavi Sokolsko društvo v sredo ob 4. uri popoldne v Renčljevi dvorani s slavnostnim govorom, recitacijami itd, ter s sodelovanjem pevskega društva »Zarje« in ostalih društev. Na predvečer priredi občina bakljado po pobeških ulicah skupno z gasilci in drugimi korporacijami.

Zadnja pot uglednega obrtnika. Številni znanci in prijatelji so spremili na zadnji poti znanega izdelovalca bičevnikov g. Vincenca Perica. Pevsko društvo »Zarja« je odpelo blagemu in zavednemu pokojniku ganljivo žalostinko. Naj počiva v miru!

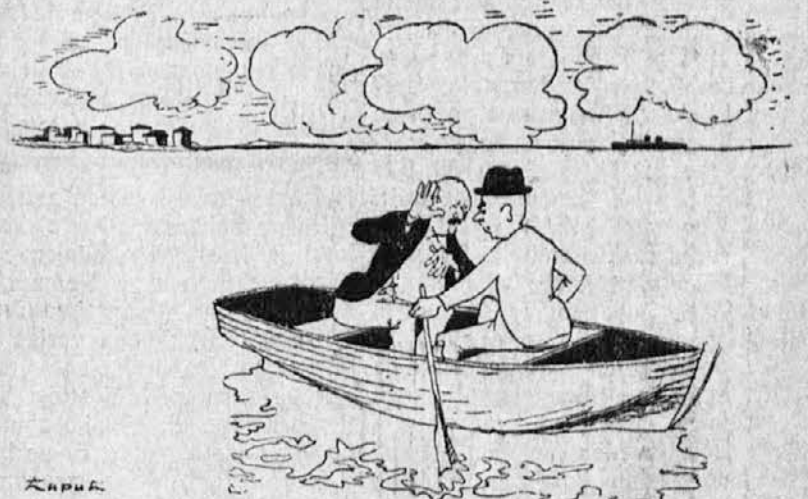
Marenberške novice

Himen. V nedeljo sta se poročila gosp. Ternik Ivan, kolarski mojster ter tajnik obrtne zadruge v Marenbergu in gđ. Helbl Katica, posestniška hči na Dobravi. Obilo sreče!

Tukajšnji Sokol pripravlja za državni praznik ujedinjenja svečano telovadno akademijo.

Brod bo vezal Muto z Vuzenico. Ker ni izgledov, da bi se v doglednem času pričelo z gradnjo novega mostu pri Vuzenici, so pričeli posestniki sami graditi brod, tako da bodo imeli zvezo med Vuzenico in Muto.

Strašna nezaupljivost ljudi



»No, sedaj, ko sva daleč od obale, ti lanko zašepčem nekaj zaupnega!«
»Počakaj, prosim, malo, dokler ne gre mimo tista le ladja.«
(Iz »Osiš. joža«.)

Domeni razgledi

Cestna dela v Gornji Savinjski in Logarski dolini

Tehnični oddelek kraljevske banske uprave v Ljubljani vrši trenutno trasiranje za razširitev cestnega poteza Radmirje - Solčava in odtod dalje v Logarsko dolino. Iz sredstev državnega sklada za javna dela je zaenkrat na razpolago znesek Din 100.000.— in se bo s tem zneskom še tekoče jesen prvenstveno nadaljevala razširitev ceste v odseku Solčava - Logarska dolina in po možnosti tudi v zelo ozkem pasu Luče - Strglej. Za prihodnje leto razpoložljiva sredstva se bodo uporabljala vsekakor še do pričetka sezone, tako da za časa glavne sezone stanje cest ne bo oviralo tujkega prometa.

S pričetkom cestnih del v omenjenih krajih je banska uprava ugodila eni najbolj nujnih potreb našega tujkega prometa. Zeleni je le, da bi se ta dela uspešno nadaljevala in čim prej izvršila, tako da bi se Gornji Savinjski in Logarski dolini končno vendar zagotovilo ono mesto v našem tujkem prometu, ki jima po pravici pripada že z ozirom na prirodne lepote teh krajev in na vse ostale predpogoje za največji razmah tujkega prometa. Na ta način bodo uresničene davne želje vseh interesentov in dolgotrajna prizadevanja Tujkoprometne zveze v Mariboru.

Iz življenja in sveta

Kserksova potopljena vojna blagajna

Milijonski zaklad hočejo dvigniti po dveh in pol tisočletjih

Zaklad neznanske zgodovinske vrednosti hočejo dvigniti na Grškem iz morskih globin, kjer leži že dve in pol tisočletij. To je vojna blagajna perzijskega kralja Kserksa, ki se je z vojno ladjo potopila v boju pri Salaminu 480. leta pr. K. Mogočni vladar, pred katerim so vsi orientalski narodi trepetali, se je nenadoma pojavil z veliko armado, ki je s svojimi puščicami »zakrila sonce« in mogočnim brodomjem, da podjarni Grke. Ko je zgradil za svojo armado preko Bospora dva mosta, mu je viharno morje oba porušilo. Za kazen je dal zato morje šibati. Antični pisatelji pripovedujejo o pravljicnem zakladu, ki ga je na neki ladji vozil s seboj. Kakor pa je znano, so v pomorski bitki pri Salaminu zmagali Grki in s tem obdržali svojo neodvisnost. Grki so potopili mnogo perzijskih vojnih ladij in med njimi tudi tisto, ki je prevažala vojno blagajno. Kralj Kserks je moral zbežati. To se je zgodilo pred 2417 leti.

Na podlagi načrtov grškega inženjerja in arhitekta Parastrosa je sklenila neka ameriško-grška družba dvigniti potopljeno zaklad, Parastros je namreč našel nek starogrško glinasto tablico, na kateri so podrobnejša poročila o vojni blagajni kralja Kserksa. Vrednost zaklada je cenjena na 108 talentov, kar bi odgovarjalo v naši vrednosti preko 15 milijonov din.

Po Parastrosovem mišljenju ni tako težko najti zaklada, kakor so v začetku mislili. Mesto, kjer se je vršila pomorska bitka pri Salaminu, poznajo precej točno. Gotovo pa je bilo, da je bila vojna ladja, ki je nosila blagajno, trdno zgrajena in obložena s kovino. Pravtako pa so tudi denar gotovo spravili v kovinat zaboj. Oviralo bi jih samo to, da se je ladja ali

njeni ostanki, v teku tisočletij globoko pogreznila na dno morja in se prekrila na debelo z muljem. Po poskusih, ki jih je naredil Parastros, pa ta grez ni debelejša kakor 15 do 25 metrov. Mulj bi lahko odrgnili z aparati na stisnjeni zrak. Po načrtu bi obstajalo delo potopljacev in tem, da bi s podmorskimi reflektorji očiščena tla tako dolgo razsvetljevali, dokler ne bi odkrili razbitino, ki bi jo po možnosti dvignili v celem.

V slučaju uspeha pripada 20% vrednosti grški državi, ostalo pa podjetnikom.

Zaslugek z grbo

Vraževrednost tistih »boljših« krogov, ki ne vedo kam z denarjem in ga hodijo zapravljati v mednarodno igralnico v Monte Carlo, je spravila Francoza Andreja Peligonua na izvirno in dobičkonosno misel. Mož je namreč izvedel, da bogataši, ki hodijo v Monte Carlo igrati, pričakujejo sreče v igri, če smejo pred vstopom v igralnico pogledati kakega grbca po njegovi grbi.

Misel na grbo in na dobiček, ki bi mu ga v Monte Carlu lahko donasala, možakarju ni dala miru. Smola je bila le v tem, da je bil Francoz lepo raščen. Končno se mu je pa le posvetilo. Dal si je napraviti umetno grbo, ki si jo je pridržil pod elegantno obleko na hrbet. Tako »popravljen« se je podal v Monte Carlo ter se postavil pred igralnico, da so bedasti bogataši po mili volji lahko božali njegovo »grbo«.

Nov poklic se je Francozu sijajno obnesel. Kdor je namreč pri igri dobil, ga je bogato nagradil. Mož bi bil obogatelec, da ni posegla vmes zavist. Uprava igral-

V carstvu narode

Žuželke in matematika

Neverjetne matematično-tehnične tvorbe čebel — Tajne živalskega sveta — Krivulja v obliki črke „S“

Nikjer, v vsem živalskem svetu ne opažimo toliko čudovitosti v zvezi z instinktom, kakor pri žuželkah. Včasih se ti instinkti prav lahko merijo z najvišjimi sposobnostmi človeškega razuma, čeprav pri teh živalicah ne moremo govoriti o inteligenci nego o čistem nagonu, ki deluje povsem avtomatski.

Vsak ljubitelj narode je imel priliko, da se prepriča o neverjetnih matematično-tehniških tvorbah, kakršne predstavlja n. pr. satje čebel. Idealnejše izrabe prostora si človek sploh ne more zamisliti, z ozirom na to, da ima vsaka štirikotna stanica najmanjši obseg, a največjo prostornino. Le malo ljudi ima toliko matematičnega znanja, da bi lahko izračunali namen takšne gradnje. Večina ljudi se čudi lepi pravilnosti šestokotnih prizem, ki se točno naslanjajo druga k drugi. Kdo je v tem natančneje pregledal tla teh celic, ki omogočajo, da se dvoje nadstropij lako dviga drugo nad drugim brez luknji med njimi? Čebele grade piramide iz treh romboidnih površin, ki se stikajo samo pod gotovim kotom v oglu romba.

Izvršili so poskuse, da se pravilnost šestokotnih prizem raztolmači kakor mehanični produkt dela, ki ga vrši šest čebel, ki delajo tesno druga ob drugi in vsaka gradi na svoji strani. Brez ozira na to, da se takšna razlaga ne da uporabiti pri omenjenih tleh, ki najprej povsem sama pričuje zgradnjo, gradi precizno šestokotno prizmo kot prvo celico, ki stoji še povsem osamljena.

Vsakdanji pojavi so najmanj razloženi. Tako smo se navadili nanje, da se ne vprašamo kaj, kako in čemu? Tako je tudi s satjem in še bolj z navadno pajčevino.

Mnogo bolj je znan čudovit smisel za matematiko pri čebelah vrste megahilla. Često opazimo na rožnih listih povsem pravilne in okrogle izreze, ki jih povzročajo te čebele. Iz teh izrezkov listja grade namreč te čebele zelo lepe posodice za stanice svojih ličink, pokrivajo pa jih z okroglimi pokrovi. Čudno pri tem je, kako velik smisel imajo te žuželke za izrabo prostora. Čeprav je prostornina stanic različna ter odprtine nimajo enak obseg, izrežejo čebele za vsako stano točno izmerjen pokrov. Najbolj čudovito je pri tem dejstvo, da prinašajo te pokrove iz velikih daljav.

Višek instinkta za matematiko opazimo pa pri najmanjših žuželkah. To so predvsem neznane a številne žuželke, ki nite je namreč zavohala, da Francozova grba ni pristna, pa mu je prepovedala nadaljnje izvrševanje poklica.

zvijajo liste v male vrečice. Te so pri tem edinstveni umetniki v živalskem svetu. Najpreje režejo z roba desne polovice lista krivuljo v obliki črke »S« proti sredini lista. Pri tem stoji osrednja žila lista proti krivulji na robu lista v točno odretem matematičnem odnosu. Vsaka tangenta te krivulje stoji navpično na krivuljo na robu lista. Osrednja žila lista je samo malo narezana, da se ne bi zvita vrečica pozneje obesila, vendar pa še lahko provaja dovolj hranljivih snovi, da se ne posuši.

Potem naredi spretna živalica na levem robu lista zarezo v malo položnejšem loku proti osrednji žili in se konča malo stran od prve zareze. Tok te krivulje je zopet na poseben način odvisen od prve krivulje. Iz povsem mehaničnih razlogov izhaja okolnost, da se s takšnim delom doseže največja čvrstina in trajnost, pri takem zavijanju pa nalete živalice na najmanjši odpor.

Slovenski izselniki

Danes bivajo Slovenci v večjem številu po naslednjih državah:

Severna Amerika	310.000
Južna Amerika	60.000
Kanada	20.000
Francija	40.000
Belgija	5.000
Holandija	3.000
Nemčija	50.000
Avstrija	40.000
Egipt	10.000

Poleg omenjenih držav je še razkropljenih po raznih evropskih državah, Palestini, Kitajski, Japonski in celo v daljni Avstraliji nad 70.000 Slovencev. Poleg tega pa imamo 120.000 Slovencev na Koroškem in nad 600.000 na Primorskem.

Japonske reminiscence



»Zakaj je, bre, bil Mihec v Kehi.«
»Čital je več v časnikih o tistih Japoncih, pa je izvršil harakiri na — tujogosko.«
(Iz »Oš. j.«)

Trbovlje

Trbovlje. Megla in tema. Gorje in boječina. Mar ni to in še drugo tvoj trpkil delež? Nič sonca, nič veselja. Kdo bi mogel prenašati takšno življenje?

Pa ga vendar prenašajo. Tisoči ga prenašajo v trboveljski kotlini. Vsakdo od teh tisočih, ki se pehajo za košček kruha pod to črno zemljo, je junak. Oh, veliko je tega heroizma, za katerega malokdo izve. Heroizem prenaša vse, heroizem vse zamolči, tudi gorje in bolečino. Po teh sicer snažnih, čistih, čedno urejenih stanovanjih se plazi grda pošast. Le trboveljski knap jo vidi in čuje. Malokaj izpove, veliko zamolči. Borba s pošastjo ni lahka in zahteva močnih živcev. Pošasti pravijo zlo in pomahkanje. Radi tega vsa čast tebi, Trbovlje, svetlo ime črne zemlje, zapisano v naših srcih in dušah s temoto, ki ni nič manjša od premoga, ki ga hraniš v svojem naročju, sebi v borno življenje, drugim v blagoučutje in paradiz že na tem svetu.

In vendar prežega tu pa tam to zadimljeno dolino svetloba sončnih pramenov. Hanti udarjajo tam ob rudniški restavraciji in hreščijo svojo neprekinjeno pesem. Temna davčina vstaja vse naokoli k novemu življenju. Retje se blišči v solnčnem svatovskem oblaku. Ej, nekdoč je bilo tod okoli vse drugače. Preko po-

nosnih Spicbergov tam zadaj buči šest padajočega istja. V čedno urejenih pešpotih jo mahaš navkreber in se lahko čudom čudiš, odkod Trbovljam tako lepih, prijetnih sprehodov. Okus in snaga, ti poglaviti in vendar še pre malo znani trboveljski odliki, se razodevata na vsak korak. Umerjeno se vzpenja ta pešpot, ob pešpoti lične klopi. Potem se potegne v ravno in spet umerjeno navkreber. Idealni so ti sprehodi tod okoli. In naprej tam proti Planini, Kumu, Mrzlici, na vse strani.

Tam zgorej pri Karnarju pa odmevajo zvoki poskočne muzike. Polno in sočno donijo lepe popevke, vmes udarja vesela harmonika. Takšne postojanke, kakor je Karnarjeva tam zgorej pod Planino, ne premore tako zlahka niti Maribor. V Trbovljah se lahko ponašajo z njo. Lepo, prijetno, domače je tam zgorej. Svetlo-rdeči Sromeljčan gasi žejo za pet tednov naprej. Imenitno ti teknejo njegove klobase, nič manj tečne in odlične, kakor so Portejeve specialne jetrovke. Vse to je treba vedeti, predno prideš v Trbovlje. Z leve in desne pa ti prihajajo na uho poskočne, kakor je tista »Naj bo stara al« pa mlada...»

Tam od Mrzlice pa se valijo sveže zračne struje. Oh, hvalabogu, ni to vedno vse v dimu in megli. So še trenutki, ko je drugače. Kakšno bi pač bilo to življenje, če bi še sonca ne bili deležni. In

otroci prihajajo iz šole tam po beli, ravnih cesti. Čedno, snažno so oblečeni. Na vsakem vidiš znamenje skrbne, pridne trboveljske matere roke. Tujca prijazno pozdravlja. Sploh te vsakdo vladno pozdravlja. Vse to kaže vzgojno vnemost in uspešnost trboveljskega učiteljstva.

Oh, Trbovlje! Veliko trpkega in grenkega je zgrmelo na tvoja ramena. Ti pa vračaš vse to s prijaznostjo, potrpljenjem in heroičnim samozatajevanjem.

Kakor dolgo črevo se vlečejo Trbovlje. Dobro uro in še več od kolodvora do gor nje ga konca, kjer prehaja industrijska naselbina v še nedotaknjene lepote narode in zemlje. Na obeh straneh pa liše in hišice, posejane in kakor prilepljene ob dvigajočih se rebreh. Tesne poti, stezice. Mirno korakaš mimo. Glava ti moli nad streho bližnje hiše, primaknjene nekje tam spodaj. Mnogim, ki hodijo tod okoli, se vsiljuje vtis: Kakor v Sarajevu. Ni pretiran vtis. Le dvojnega ne opaziš tukaj v Trbovljah, kar ti v izobilju ponuja Sarajevo: Minareto in — nesnaga.

Tudi Trbovlje imajo svoj Rožnik, Gologev ali kakor že hočete. Trboveljčani se ponašajo s svojo lepo Klečico. In se lahko upravičeno ponašajo. Snažna, čista pot te pelje kvišku do vrha in naprej do Antona. Sami so si tam zgorej postavili Trboveljčani verno ogledalo: Spoštovanje velikih, zaslužnih mož. Vse tja

do vrha se vrstijo spominske plošče v počastitev številnih velmož naše krvi in našega rodu.

Generalu Maistru Vojanovu
Junaku meča, mojstru peresa.

In bereš naprej:
Polkovniku Švabiču
rešitelju naše grude.
Tudi Malgaj ni ostal pozabljen:
Poručniku Malgaju
v jutru svobode
dal si mladost
da s srčno krvjo
daš Korotanu prostost.

Tudi bazoviške žrtve niso pozabljene, niti Ivan Cankar »prijatelj trpečega rodu«, niti Strosmajer »veliki Jugosloven«. Vsi so omenjeni, tudi Hašnik in drugi med njimi, predvsem pa so posvečene tople besede

»Vam vsem, ki ste padli
žrtve dela
v večem spomin
bo ta lipa cvetela.«

Nehote pa so postavili Trboveljčani tam zgorej lep spomenik sebi, saj bere tudi tole:

Lepe in snažne poti
kažejo svetlo vzorne ljudi.

Vse tam naokoli nam govori in pričča o tem, da so Trboveljčani zares vzorni ljudje.

V kraljestvu žene

Kitajska Pompadurka

Za svoj deseti rojstni dan je dobila mala Terezija, ki so jo imenovali Resl hčerka avstrijskega zidarja iz Petzeenkirchna Irmayerja, porcelanastega Kitajca, ki se je priklanjal. Ko je dobila igračko, ni niti slutila, da je simbol njene bodočnosti. Ako se je dotaknila s prstom Kitajčeve glave z dolgo kito, se je pričel klanjati in deklica se mu je smejala in ploskala z ročicami. Ona se mogoče smeji tudi danes, vendar skrivaj, ko se ji pravi pravcati Kitajci in to tisti na najvišjih vrhovih, klanjajo. Njen vpliv je tako velik, da se ministri nankinške vlade in njeni ambasaderji in poslanci nemo sklanjajo pred njenimi željami.

Danes potuje Terezija Irmayer iz države v državo. Zdaj je na Dunaju, zdaj v Pragi, Budimpešti ali Parizu. Niti ena pogodba nankinške vlade ne more iti drugače kakor skozi njene roke, ki so posute z briljanti. Nazvali so jo kitajska Pompadurka, in to ime tudi zasluži ta 35 let stara žena z zamolklim kašljem in očmi, ki gore kakor pri vseh, ki imajo sušico.

Ko je pred sedmimi leti prišla v Šanghai, je bila agentka za prodajo pohištva. Govorila je dovršeno angleški in imela cerkle v dvoranah hotela Cathay, kjer so se sestajali lovci za srečo in pustolovci daljnega Vzhoda. Posel pa je slabo napredoval. To pa se je spremenilo, ko si je pridobila naklonjenost enega vodečih mož nankinške vlade. Iz kart in zvezd je rumenemu ministru prerokovala veliko bodočnost. Od tega časa je postala neakka dvorska astrologinja in kupčija je pričela napredovati. V svojem stanovanju v Central Arcades, se sestajajo angleški magnati, rumeni diplomati in mnogi drugi na »belo kavo s smetano«. Tu se sklepajo mnoge finančne transakcije.

Danes mnogo govore o treh sestrah Soong, ki so danes brez dvoma najmočnejše žene v Kitajski. Ena od teh je Čang kajškova žena in druga žena kitajskega finančnega ministra Kunga. O Tereziji Irmayer, hčerki avstrijskega zidarja, ne govorijo mnogo, vendar pa je njena moč precej velika.

Zdcaustva

Pomladitev. Tuk. »Del. politika« poroča: »Dva novosadska zdravnik, dr. Uzelac in dr. Kolesnikov sta izvršila na sinu neke revne vdove operacijo spolnih žlez, ki sta jih presadila v telo nekega beograjskega staričkovega bogataša. Zdravnika sta bila obtožena in oproščena, državni tožilec se je pritožil, stol sedmorice je pritožbi ugodil in odredil novo razpravo. — Mati ubogega Marića je očitala na prvi razpravi dr. Uzelacu, zakaj ni izvršil operacije na svojem sinu, ako je to tako brezpomembno, ampak si je za cenen denar izbral baš njenega sina, ki je v to privolil spričo pomankanja, v katerem živi. Brez dvoma ima mati prav!«

Česen je čislano domače zdravilo. Mnogo ga uživajo na jugu in so zato tako zdravi in odporni. Priporočajo ga za reditev prebave. Prav dober je tudi kot zdravilo proti otrpevanju žilja, ki je pogosta starostna bolezen. Ne manj ko en stroček in ne več ko tri stročke na dan je srednja mera.

Študentske novice

Zanimivo predavanje. Jutri v četrtek predava v naši Ljudski univerzi glavni urednik »Večernika« dr. Fran Vatovec o poučni temi: Gospodarska in finančna ozadja aktualnih političnih dogodkov. Predavatelj se bo v okviru svojih izvajanj dotaknil tudi Kitajsko-japonske vojne in bo ponazoril svoja izvajanja s številnimi poučnimi slikami. Študentski kažejo za to predavanje precej živahno zanimanje.

Njena krivda.

Gospodinja: »Toda, gospod Pivček, vi ste še vedno v postelji, in pri tem vam sija opoldansko solnce v obraz.«

Pivček: »Tega ste vi krivi!«

Gospodinja: »Kako to?«

Pivček: »Zato, ker niste zagrnila okna!«

Politična obzornice

Interpelacije v narodni skupščini

Po dobrem mesecu se je včeraj zopet sestala narodna skupščina. Skupščina se je sestala dopoldne ob 11.45.

Nar. posl. Voja Lazić je interpeliral prometnega ministra glede prevoza udeležencev mladinskega kongresa JRZ v Beogradu in je za svojo interpelacijo zahteval najhujšo. V imenu odsotnega prometnega ministra je minister za socialno politiko Dragiša Cvetković na zahtevano najhujšo pristal. Dalje je Lazić interpeliral notranjega ministra zaradi dogodkov v Valjevu dne 29. avgusta in tudi za to interpelacijo zahteval najhujšo. Minister Cvetković je na njo pristal.

Nar. posl. Nikola Preka je interpeliral notranjega ministra zaradi dogodkov v Senju dne 9. maja t. l. Sledila so obvestila še o nekaterih interpelacijah. Predsednik Čirić je nato izjavil, da bo notranji minister odgovoril na razne interpelacije, tako n. pr. na interpelacijo narodnega poslanca Rajka Turka, čim bodo zbrani potrebni podatki.

Poslanec inž. Manfred Paštrović je vprašal predsednika, kaj je z njegovim vprašanjem, ki mu ga je zastavil že na prejšnjem zasedanju o preiskavi v prostorih glavnega odbora JNS. Režimski listi so po tej preiskavi očitali članom vodstva JNS, da so avtorji raznih antidržavnih letakov. Zaradi tega sem prisiljen, da tudi v sedanjem zasedanju ventiliram to vprašanje.

Predsednik Čirić je odgovoril, da je prejel odgovor od notranjega ministrstva in da ga bo sedaj prečital. S ponosom moram reči in na tem mestu poudariti, da v Narodni skupščini ni stranke, ki bi bila protidržavna. Na štiri točke Paštrovićevega vprašanja pa moram odgovoriti, da je policijska uprava v Beogradu

dala vsa potrebna jamstva, da bo v bodoče postopala vselej v smislu zakonskih določb. Notranji minister dr. Korošec pravi v svojem aktu o tej stvari, da so bili policijski organi popolnoma pripravljeni, da so se iz prostorov JNS v Kosojski ulici širili letaki, ki jih državni tožilec ni pregledal, odnosno jih je zabranil. Spriče tega je bila odredena v smislu zakonov potrebna preiskava v strankinih prostorih. Preiskava se je izvršila docela po predpisih zakona. Najdeni so bili prepovedani letaki. Ti letaki so bili zaplenjeni. O preiskavi je bil takoj sestavljen zapisnik, kakor ga zahteva zakon. Posebej je treba ugotoviti, da s to preiskavo ni bilo ovirano delo narodnih poslancev v prostorih stranke, kjer so se zbirali tudi takj ljudje, ki niso narodni poslanci.

Posl. Paštrović z odgovorom ni bil zadovoljen in je grajal, da se zadeva ni pojasnila pravočasno. Poslanci vladne večine so na zborovanjih pripovedovali o JNS strašne stvari. Označevali so jo s kuhinjo protidržavnih letakov. Iz ministrovega odgovora pa se vidi, da so bili to le takj letaki, ki so bili cenzurirani.

Posl. Mita Dimitrijević je vprašal predsednika skupščine, kaj lahko stori skupščina proti vedno večjemu naraščanju draginje, ki se je pojavila v zadnjem času v naših mestih. Uradnikom so bili le deloma vrnjeni njihovi nekdanji prejemki, cene življenjskim potrebščinam pa so se silno dvignile, čeprav za tako draginjo ni nikakega opravičljivega razloga. Dolžnost narodne skupščine je, da protestira proti brezvestni špekulaciji z življenjskim potrebščinami. — Danes dop. se seja nadaljuje.

Razne vesti

123 let je doživela v okolici Mrkonjića Marija Janjić, ki je bila najstarejša žena v Bosanski Krajini in morda najstarejša v državi.

Reorganizacija državnih železnic. Te dni se je pričel izvajati načrt o reorganizaciji državnih železnic v okviru kreditov, ki so odobreni za to proračunsko leto. Pravijo, da bodo železniške direkcije dobile sedaj večje pravice odločevanja kakor doslej, in pričakujejo, da bo reorganizacija dovršena do 1. aprila 1938.

Poljičanske novice

Kmetovalci, ki se bavijo z vinogradništvom, a nimajo nikakih drugih dohodkov iz kmetijstva, dobe cepljenke po 1 Din. Vsi drugi pa po Din 1.50. Davkoplačevalci, ki dolgujejo davčne zaostanke do 1. 1932, odnosno imajo plačati prenosno dopolnilno takso do 1. 1935, se opozarjajo, da se morejo za plačilo poslužiti 3% obveznic kmetijskih dolgov, ki jih morejo zelo ugodno nakupiti.

Darujte za azilni sklad PTLI

Pesimistični optimizem

Amerika ne priznava blokade kitajske obale.



Unri mirao! Amerika ne priznava blokade...

(iz »Oš. j.«)

Kulturni razgledi

Razstava »Brazde«

Razstava naših priznanih likovnih umetnikov je vsestranski izraz resnega umetniškega ustvarjanja in zasluži največjo pozornost občinstva. Doslej se še niso tako izrazito začrtale meje, ki ločijo enega umetnika od drugega. To nam je dokaz, da prevladuje pri posamezniku individualno stremenje in hotenje in da stoje razstavljena dela pod vtisom teh stremeljenj, ki so deloma še iskanja, izpopolnjevanja in nosilci umetniških resničnih vrednot.

Razmerje ustvarjajočega subjekta do oblikujočega objekta je ponekod nejasno in neskladno. Pri enem prevladuje težnja podajati objekt takšen kot je. Verdostojnost podane določene slike ali pokrajine mu je glavni smoter. Izvirnost subjektivnega gledanja, gorkota in pozicija doživete emocije mu je postranska stvar. Ostal je pri objektu in se ne upa oddaljiti od njega. V njem ne najdemo osebnih podvigov, tenkih občutij doživljenj in poduhovljenih barv. Barva žari, a za njo je duhovna praznina, je vacuum. To je objektivno rečno gledanje na upodobljajočo umetnost. Drugo gledanje je tam, kjer se v duši umetnika že med ustvarjanjem izgublja predmet, tako da v njem samem nastaja le tok svetlih in temnih tonov, megla nejasnih obrisov in občutje barv. Največji užitek najde v tem, če je to prelivanje barv in tonov v resnici podal in ujel v en določeni okvir resničnega življenja.

Podoben je muziku, ki uživa sam v sebi ritem in barvne melodije. Tako pogljobljeno gledanje na likovno umetnost je subjektivno in težko dostopno pravilnemu razumevanju.

Jirak in Kos sta umetnika objektivnega gledanja. Trudita se, da podata čim več barvnih efektov in kontrastov v en določen prostor, barvna igra postane lahko breme in v škodo tonski umirjenosti. Toda med enim in drugim je kljub temu velika razlika. Jirak je optimist, življenja poln, razgiban in prost. Kos je melanholik, utesnjen in zagrenjen, zato mu stojijo pred očmi socijalni motivi in bolester izrazi.

Jirak napreduje, njegov zalet je drzen, ponekod prejak in premalo tonsko uravnovešen. Njegove pokrajine so polne rumenih in zorečih pastoznih barv in človek se zboji, da ne najde pod njimi vodilnega duhovnega oslonca. Vsekakor njegova najboljša dela so: Študija št. 13 in Mali vrt št. 6. Tu so barve umirjene in žive v tonski skupnosti. Dobre so tudi Močvirje pod Pohorjem in Haloška krajina, vendar je tu barvni efekt jačji od tonske koncepcije.

Kos je v akvarelni tehniki napredoval. Barve se mu zlivajo in vsebujejo gorak soj, toda njegovi portreti so preenostavni v gornjem smislu realistične težnje, za figurami manjka nekaj iz duše umetnikove podanega, ki bi gledalca priklenilo in ga postavilo pred problem razglabljanja. Njegova najboljša dela so: Jesenska krajina št. 21 in Iz okolice št. 25. Dobri deli sta tudi št. 17 Dekliška portreta in Naše mesto.

Albert Sirk je barvni mojster v akvarelnih in olju. Njegovo olje Sv. Marijeta ob Pesnici je eno najboljših del razstave. Tu so barvni toni v popolnem skladu s pokrajino. Tako gorko in prodorno delujejo na gledalca, da se čudiš religioznemu zatišju tega prelepega kraja, ki ga je umetnik doživel in svojstveno poduhovnil. Druga njegova olja niso na tej višini. To umirjenost in tonsko skladnost najdemo še v delu št. 27 Škvero. V akvarelu je žareč in prozoren, toliko sonca in toplote, toliko luči in kraške pestrosti ulete v enem zamahu čopiča najdete v mojsterskem akvarelu Bakarski zaliv. Vsi njegovi akvareli so izvorni in svojstveno podani. Med najboljšimi sta še Trg št. 30 in Ulica v Tetovu št. 34.

Zoran Mušič. On je najizrazitejši predstavnik najmlajše generacije, ki teži za subjektivnem, čisto barvnem gledanjem na objekt. Zaman bi iskal v njegovih slikah izbranih predstavnih likov, objekt stopa v ozadje, v barvi ritmu in tonu išče svoj cilj. Njegova olja bi lahko delil v dve skupini, ker so nastala v dveh različnih doživljanjih tonov barv in emocij. Motivi iz Krasa: V ogradi, Krajina na Korčuli in Krajina št. 3. Tu občutiš za-

Mariborske in okoljske novice

JUBILEJNA SOKOLSKA RAZSTAVA V MARIBORU, ki jo prireja Sokolsko društvo Maribor matična v okviru proslave 30-letnice svojega obstoja, bo dostopna občinstvu od nedelje, dne 28. novembra do vključno srede, dne 1. decembra, in sicer vse dni nepretrgoma od 9. ure zjutraj do 18. ure zvečer. Slavnostna otvoritev razstave se vrši v nedeljo, dne 28. novembra ob pol 11. uri dopoldne. — Vstopnina znaša samo Din 1.— po osebi. Za skupine sokolskih pripadnikov in šolsko mladino ali dijaštvo pod vodstvom znaša vstopnina Din 0.50 po osebi. Jubilejna sokolska razstava se nahaja v mali dvorani Narodnega doma.

Slovenska noviteta na mariborskem odru. Po svoji kulturni in narodni dolžnosti je gledališče naloga, da vprizarja poleg dobrih tujih iger predvsem domače avtorje. To svojo dolžnost vrši gledališče toliko raje, ako so domače novosti kvalitetne. To lastnost pa imajo v vsakem oziru M. Šnuderlove tri enodejanske pod skupnim naslovom »Lopovščine«, ki dožive svojo krstno predstavo to soboto zvečer. Pisane so zelo duhovito, njih dejanje pa je vseskozi napeto in teatralno učinkovito. Režira Jože Kovič, nastopijo pa še Kraljeva, Pavle Kovič in Nakrst.

Jubilejne proslave Sokola Maribor-matica začnejo v nedeljo 28. nov. s sokolsko razstavo v Narodnem domu, ki se odpre v nedeljo ob pol 11. uri in ostane odprta do 1. decembra. V torek 30. nov. zvečer bo telovadna akademija v Narodnem gledališču, ki se ponovi 1. dec. popoldne. Predprodaja vstopnic je pri dnevnih blagajni Narodnega gledališča od četrtega naprej. Preskrbite si jih pravočasno!

Velikodušen prispevek za zimsko pomožno akcijo. Mariborski rotarijski klub je votal za letošnjo zimsko pomožno akcijo našega mesta znatni znesek 3000 dinarjev.

Putnikov koledar. Polovična vožnja je odobrena za: Beograd: Kongres članov kluba damskih frizerjev v času od 28. do 29. novembra. — Radijska izložba od 28. 11. do 7. 12. — Izložba strokovne in periodične tiskovine v času od 1. do 5. decembra 1937; Ljubljana: Rezentančna razstava Narodne galerije v Ljubljani. Velja od 26. novembra do 7. decembra. Vse potrebne legitimacije in informacije glede gornjih voženj dobite pri »Putniku« Maribor - Celje - Ptuj.

Umetnostni teden, Drevi literarni večer v Ljudski univerzi, v petek koncert, ki se ga udeležita tudi skladatelj Osterc in Bravničar, v soboto gledališki večer.

reča kraška tla, suho soparno ozračje in ožgano vejevje. Duši te ko zreš v to razbeljeno kamenje in bi najraje se znašel kje ob potoku ali morju. Umetnik je dosegel svoj smoter, drugega iskal ni. Druška skupina je iz Slovenije. Oh I ljubljani, hiša. Tu imaš zemljo polno vlage in megleno ozračje. Malo sonca, še manj sliškovitosti, monotono vzdušje vedno enakih vremenskih prilik leži nad pokrajino. Leno si sledijo enake noči in enaki dnevi. Pod »Hišo« zeleni se mehka in rosna ozimina, nek srebrni soj odseva od povsod, tako da se nehote vprašaš: »Ali ni to jutranji odsev rosnih trav, ko se je v umetniku umaknil konkretni svet in se je ves razlil v melodiji barvne pesmi?« Ta slika je morda najjačje delo sedanje razstave in kaže, da je Mušič na težki poti iskanja do višje umetniške stvarnosti in resnice.

Golob Franc nam je pokazal nekaj svojih lesorezov, ki pa so vsi bolešni, mračni in ekstremno ekspresionistični.

Kipar Stoviček je nedvomno naš najboljši mojster v izdelovanju plaket. Topot ga odlikujejo posebno družinske plakete. V mavcu je dobro delo Sedeča ženska.

Prof. Lojze Bizjak.

Kino

Kino Union. Do vključno četrta čarobni film »Ramona«. Petek dražestna Shirley Temple.

Smrt blage žene. V Lekarniški ulici je preminila v 47. letu starosti vzorna žena in dobra gospodinja Hvalc Antonija, žena znanega čevljarkega mojstra. Pokojnica je bila blagega srca in zvesta življenjska družica svojemu možu. Pokojnici ohranimo časten spomin, težko prizadetemu soprogu in sorodstvu naše iskreno in toplo sočutje!

V Ribnici na Pohorju z modernim avtomobilom »Putnika«. Odhod v soboto, dne 27. novembra ob 15.00 uri izpred hotela Orel, odhod iz Ribnice v nedeljo ob 17. uri. Cena samo 45 Din za osebo. Udeleženci izleta imajo priložnost brezplačno prisostvovati smučarskemu tečaju pri Senjorjevem domu. Prijavite se čim prej!

Hitlerijanci preganjajo naše delavce. »Delavska politika« poroča pod tem naslovom v št. 94: »Mnogo delavcev, naših državljanov, je bilo odkar vlada v Nemčiji fašizem, izgnanih iz Nemčije. Vsi ti reveži se trudijo, da bi dobili zaposlitev. Toda vse njihovo prizadevanje je zaman. Kakor bi postojala črna lista, jih v vsaki tovarni, kjer imajo hitlerijanci vpliv, odklonijo z motivacijo, da ni dela. V tej zadevi igrajo nekateri tukajšnji hitlerijanci važno vlogo. Potrebno bo, da bomo ob priliki posvetili v ta gnezda. Zaenkrat pribijemo samo dejstvo, da hitlerjem preganja delavce, naše državljane, v naši lastni državi.«

Smrt uglednega trgovca. Davi ob 5. je podlegel posledicam kapi trgovec Jožef Tušak od Sv. Antona v Slovenskih goricah. Rajnik je bil ugleden trgovec, od vseh spoštovan in čislán, vzoren narodnjak in zgleden domoljub. Danes prepeljejo njegove zemeljske ostanke k Sv. Antonu v Slovenskih goricah, kjer ga bodo pokopali. Trajen in svetel spomin vzornemu možu, žalujočim preostalim naše iskreno sočutje!

SABA priznana dobra rezila za brije se dobijo povsod

Iz poštne službe. Vpokojen je višji kontrolor VI. položajne skupine pri pošti Maribor I. Ivan Pavlič.

Zopet iz Rusije... V Maribor je pripotoval včeraj preko Dunaja 44letni Arsa Bugarin, ki je bil 23 let v Rusiji. Bugarin, ki je leta 1914 z 29. pešpolkom odrinil na rusko fronto, je bil meseca oktobra 1914 ujet pri Lvovu ter s ga Rusi spravili v jetniško taborišče v Novem Nikolajevskem v Sibiriji. Leta 1916 se je Bugarin udeležil kot dobrovoljec bojev v Dobruđzi, bil pa je ranjen in so ga Rusi po ozdravljenju zopet spravili nazaj v Novi Nikolajevski, kjer je živel kot poljedelec in hlapec vse do pred kratkim, ko se mu je posrečilo, da je dobil dovoljenje in potrebne dokumente za vrnitev v domovino. Bugarina je nadaljeval pot v Vel. Bečkerek, kjer še živi njegova žena.

Pri včerajšnjih rokoborbah je položil Mrna Olšovskega v 15. min. Klötzl Zcajo v 12. min. z dvojnimi nelsonom in Pero Kop Avstrijsca Stoffana v 32. min. s kratvatnim prijemom. Danes nastopijo sledeči pari: Czaja—Olšovski, Klötzl—Stoffan in Mrna—Kop. Vsi nastopajoči se borijo do odločitve.

Polijska naredba za čas vpoklica rekrutov. Na osnovi člena 66 in 67 zakona o notranji upravi se radi preprečenja pijačevanja in izgredov po vojaških nabornikih v dnevih 3. do 5. decembra 1937 izdaja sledeča naredba: § 1. V času ko traja vpoklic, je imetnikom gostilniških in kavarniških obratov prepovedano vsako točenje in prodajanje alkoholnih pijač rekrutom in njihovim spremljevalcem. § 2. Vsakomur je prepovedano v tem času pod kakršnimkoli imenom prodajati rekrutom in njihovim spremljevalcem alkoholne pijače, jih za nje kupovati in nositi. § 3. Rekrutor. in spremljevalcem ni dovoljeno nositi s seboj pijač. § 4. Prestopki te naredbe se bodo kaznovali po čl. 69 zakona o notranji upravi z globo 10—50 dinarjev, oziroma ob neplačilu

Zadnje telefonične vesti

Kapucariji so hoteli odstraniti republiko ter vpostaviti monarhijo

PARIZ, 24. novembra. Notranje ministrstvo je izdalo sledečo poročilo o kapucarski zaroti: Proti republikanski Franciji se je organizirala zarota, ki je bila odkrita. Preiskava, ki je trajala že tedne, je pokazala, da so nasprotniki režima skrili v podzemskih prostorih velike množine vojnega materiala, puške, lahke in težke strojinice, samokrese, bombe, ročne granate in druge eksplozivne snovi. Z aretacijo prokurista hino-tekarne banke Beloncia je mogla preiskava dognati, da so bili zarotniki organizirani po vojaških vidikih. Imeli so svoj štab, svoje pisarne, divizije, brigade, polke, bataljone in čete, svojo poročevalsko in sanitetno službo. Potemtakem so hoteli zarotniki razvneti v Franciji državljansko vojno. Iz zaplenjenega

materiala je razvidno, da so hoteli zarotniki v prvi etapi proglasiti diktaturo, v drugi etapi bi sledila razglasitev monarhije. Tudi se je ugotovilo, da so imeli zarotniki svojo posebno dobro urejeno tvornico falzificiranih legitimacij, izkaznic ter potnih listov. Posebno pozornost so posvetili vojski, o kateri so imeli odlične informacije. Našli so se seznanili vojaških poveljnikov, nadalje točen načrt Pariza z dohodi k parlamentu, ministrstvom in redakcijam ter tiskarnam levicarskih listov. To daje sklepati, da je bila predvidena takojšnja aretacija levicarskega režima. V tem je tudi dokaz, da so hoteli zarotniki zrušiti sedanjo vlado ter ves državni in upravni sistem.

Chautemps in Delbos v London

LONDON, 24. novembra. Po še nepotrjenih vesteh je britanski ministrski predsednik Chamberlain povabil fran-

coskega ministrskega predsednika Chautempsa in zunanjega ministra Delbosa k posvetovanju v London.

Narodno gledališče

Sreda, 24. novembra ob 20. uri: »Pesem s ceste«. Red D.

Četrtek, 25. novembra ob 20. uri: »Pri treh mladenkah«. Red C.

Petek, 26. novembra: Zaprto.

Sobota, 27. novembra ob 20. uri: »Lopovščine«. Premiera.

do 4.75, biki za klanje 3.50—5, klavne krave debele 4—4.75, plemenske krave 3.25—4, krave za klobavarje 2.25—3.60, molzne krave 3.25—4, breje krave 3.10 do 3.60, mlada živina 4—5.50, teleta 5 do 6.75 din za kilogram. Prodanih je bilo 296 komadov. Mesne cene: volovsko meso I. vrste kg 10—13, volovsko meso II. vrste kg 8—10, meso bikov, krav in telic kg 6—12, telečje meso I. vrste 10—12, telečje meso II. vrste 8—10, svinjsko meso sveže 10—14 din za kg. Prihodnji živalski sejem se vrši v torek dne 30. novembra t. l.

Svojevrstna dediščina: 72.000 ljubavnih pisem

Neki posestnik po imenu Gaston Gibette je zapustil svojim sorodnikom ob smrti kaj čudno in nenavadno dediščino. V njegovi kartoteki so našli nič manj kakor 72.000 prepisov raznih ljubavnih pisem, ki jih je pokojni Gaston naslovil na razne žene. Ta nenavadna zbirka je shranjena v posebni sobi in njegovi sorodniki sedaj res ne vedo, kam bi s to ropotijo, ki ne predstavlja za nje prav nobene vrednosti.

Pasje in mačke pokopališče

V bližini Zemuna živi v neki samotni hiši gospa Marinka Hangel, vdova po nekem častniku. Da ji ni dolgčas in da ni popolnoma sama, si je zbrala kaj čudno družščino, to j: 20 psov in enako štčvilo mačk. Dama ne pusti nikogar v svojo hišo. Z onimi pa, ki jo pridejo obiskat, se razgovarja kar na dvorišču. Svojo pokojnino, ki jo uživa po svojem možu, rabi izključno za vzdrževanje teh 40 živali, s katerimi ima ves dan polne roke dela. Svoje mačke in pse dnevno čisti, češe, umiva in hrani in to s takšno hrano, ki bi jim jo marsikakšen siromak zavidal. Živali jedo vsak dan okusne, nalašč za nje pripravljene kolače in porcije mesa. Vsaka žival ima svojo posodo za hrano in svoje določeno ležišče. One živali, ki so v teku let poginile, jih da gospa zakopati v svojem vrtu, kjer je za živalsko pokopališče določen poseben prostor. Vsak grob ima svojo napisno tablo in spomenik. Pokopališče je posuto s svežimi cveticami in ne zaostaja v prav nobenem pogledu za onimi, s katerimi se ponašajo Dunajčani in Parižani.

Sportna gibanja

Zimski cup ligašev. Da se izrabijo prosti termini v zimskem času, je BSK predlagal, naj ligaški klubi osnujejo »zimski cup ligašev«. Igrali bi po dvojnem cup sistemu in sicer od 12. decembra do 30. januarja. Klubi bi bili po načrtu razdeljeni v dve skupini, in sicer v beograjsko-sarajevsko in v zagrebško-split-sko-ljubljansko skupino. Zmagovalci obeh skupin bi igrali finale.

Tekmovanje za plavalno prvenstvo Evrope bo od 6. do 13. avgusta 1938 v Wembleyu. Sodelovalo bo 18 držav, med njimi tudi Jugoslavija.

V Ljubljano ali Split. V soboto 27. in v nedeljo 28. t. m. se bo vršila v Zagrebu redna letna skupščina Jugoslovenskega plavalnega saveza, na kateri bodo predvsem razpravljali o prenosu sedeža saveza. Del klubov si prizadeva, da bi bil sedež saveza v Ljubljani, drugi pa so za to, da bi se sedež saveza prenesel v Split.

ČSK zahteva zagrebškega sodnika. V nedeljo 28. t. m. se bo v Čakovcu odigrala zadnja prvenstvena tekma v ma-

riborskem okrožju LNP, in sicer med Muro in Čakovečkim SK. ČSK je za to zelo važno tekmo zaprosil zagrebškega sodnika.

Medmestna nogometna tekma Beograd:Zagreb se bo vršila 1. decembra v Zagrebu, obratna tekma pa bo 5. decembra v Beogradu.

Eno najboljših kontinentalnih moštev, to je dunajska Austria bo gostovala v nedeljo 28. t. m. v Zagrebu, kjer bo odigrala proti Gradjanskemu prijateljsko nogometno tekmo.

Iz Dolnje Lendave

Po zadnji povodnji uničen most ovira promet. Poročali smo že o velikih poplavih, ki so bile ob zadnjem trajnem deževju ob Muri. Tako je odnesla voda nad 20 m dolg most na murskem rokavu tik pred brodom na Gibini. Ta most je še danes popolnoma opustošen, da gredo komaj pešci preko. Vsek si lahko misli, s kakim strahom morajo preko tečasne brvi ljudje. Ker je zadeva že skrajno nujna, pozivamo merodajne, da si stvar na licu mesta ogledajo.

Razno

STRIŽENJE 3
britje Din 2 v Mlinski 8.
6310

ZA 1. DECEMBER
potrebujete zastave. Volneno blago stalne barve, nizke cene pri tvrdki »Obnova« F. Novak, Jurčičeva 6. 6783

ALI JE VAS RADIO V REDU?
Radio-Starkel
Maribor Tel. 26-85

STROKOVNA POPRAVILA
SPREJMEM NA HRANO
gospode in gospodične, prednost imajo Primorci. Istotam naprodaj črn pes podganar za Din 50.—, Einspielerjeva ul. 26. Melje, dvorišče, 6781

Posest
STAVBENE PARCELE
naprodaj. Studenci, Aleksandrova 5. 6779

Kupim
PEČ
za kopalnico kupim. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Peč« 6786

KUPIM ŠASLJO
za enotonsko prikolico. Ponudbe na mehanika Krajinca, Sv. Lenart v Slov gor. 6778

Prodaj
Prvovrsten
CVETLIČNI MED
à Din 16.—, pri odjemu 10 kg Din 15.— dobite pri Kmetijski družbi, Meljska c. 12. 6626

OSRAM ŽARNICE
SO NAJ-BOLJE
RADIO STARKEL
MARIBOR, TRG SVOBODE 6.

OTROŠKI VOZIČKI

novi modeli, najcenejše pri tvrdki »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva ul. 6. 6469

LEPA SPALNICA
iz zatiče (Sperrholz) se prodaja. Frančiškanska 21, pritličje, desno, od 18. ur. 6772

Sobo išče
IŠČEM SOBICO
v bližini Melja z vso oskrbo ali brez. Ponudbe pod »Točnogo« na upravo »Večernika«. 6777

Sobo odda
SOBO
s posebnim vvhodom in vso oskrbo oddam. Vrbanova 28, pritličje, desno. 6787

SOBICO
opremljeno ali prazno, oddam Delavska ul. 53. 6782

Stanovanje
SOBO IN KUHINJO
oddam s 1. decembrom bolj-šim osebam. Frankopanova 35, Divjak. 6784

Naročniki kupujte pri naših inseren-tih ter oglašujte

Vino 1937

od 5 litrov naprej prodaja

Kokoschnegg
Košaki 18
pri predoru.

SPREJMEM NA STANOVANJE
z vso oskrbo gospode in gospodične. Einspielerjeva 26, Melje. 6780

SOBO IN KUHINJO
oddam. Franc Filipič, Pobrežka c. 38. 6773

Lokal
LOKAL
velik, trgovski ali dva na prometni točki vzajem takoj v najem. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Lokal«. 6776

Službo dobi
KOČIJAZA
takoaj sprejme Franc Filipič, Pobrežka c. 38. 6774



... dokler ji ni prinesel veter prt, opran z Radionom

Dve gospodinji . . . obe imata radi snežnobelo perilo. Vsaka pa uporablja drugo pralno sredstvo in glej kako velik je razloček! Perilo, oprano z Radionom, je »Radion-belo«, ker vsebuje Radion dobro Schichtovo milo in je prepojen s kisikom, ki pronica skozi tkanino in pere Vaše perilo tako temeljito, da se njegova belina povsod takoj zapazi. Če boste samo enkrat oprali perilo z Radionom, ne boste nikoli več uporabljali drugih pralnih sredstev.



Schichtov
RADION
pere sam

Po dolgi mučni bolezni je danes v 47. letu svoje starosti umrla naša nepozabljena žena, sestra, teta, gospa
Hvalc Antonija
žena čevljarskega mojstra
Pogreb drage umrle bo v četrtek, dne 25. novembra ob 15. uri na mestnem pokopališču na Pobrežju.
Sv. maša zadušnica se bo brala 26. novembra v magdalenski cerkvi ob 7. uri.
Hvale Josip, mož, in ostali sorodniki.

Iz Gornje Radgone

Iz davčne službe. Fin. direktor g. Avg. Sedlar iz Ljubljane se je na svojem službenem potovanju minuli ponedeljek mudil v G. Radgoni. Pri tej priliki je pred zbranim uradništvom tuk. davčne uprave izročil odlikovanje upokojenemu davčnemu inšpektorju g. Ludviku Klincu in sicer red Jugoslovenske krone V. razreda. Direktor g. Sedlar je imel daljši nagovor, v katerem je orisal zasluge od-

likovanca ter mu iskreno čestital. K tem čestitkam se pridružujemo tudi mi ter želimo g. Klincu ob njegovi upokojitvi še dolgo dobo srečnega in mirnega življenja. — Novoimenoovani šef davčne uprave g. Perkič Franjo bo svoje novo službeno mesto že nastopil in prevzel posle.
Sprememba posesti. Hišo z gostilno in kavarno je prodal g. Janko Čirič pod zelo ugodnimi pogoji gospe Ivanki Rozmanič, gostilničarki pri Lovcu za ceno din 300.000.

Skrivnosti

76
»Blanka!« je vzkliknil bolno Everard. Blanka ni odgovorila . . . in Everard je v negotovosti in razburjenju premišljeval, kaj naj stori.
Slednjič je stopil korak bliže k svojim pomočnikom.
»No, ali ste slišali?« je dejal osorno. »Kaj še čakate?«
»Čakamo ukazov.« sta odgovorila oče Golin in Filip.
»In pa,« je pristavil Balkam, »vedite, da še nismo popolnoma končali.«
»O, ti! Ti mi nikar ne sitnari več!« je besen zavpil Everard nad njim. »Ti si

kriv, da sem se zapletel v to proketo dejanje, in če se mi takoj ne spraviš izpod nog, te na mestu poplačam. Pojdite takoj pri Tulonskih vratih vas čaka voz, ki vas v nekaj urah prepelje preko meje. Torej — srečno pot!«
»In ti,« je dejal Golin, »ali ti ne pojdeš z nami?«
»Jaz . . .« je odgovoril Everard, »jaz se bom domenil z gospodično Blanko, kako in kaj.«
»Ali je to tvoja zadnja beseda.«
Everard jim je ukazujoče pokazal na vrtna vrata in razbojniki so se, čeprav neradi, oddaljili s tega mesta, kjer so puščali tovariša, v katerem so vedno videli svojega načelnika in poglavarja.
»Ali si sedaj zadovoljna?« je dejal Everard Blanki, ter pokazal za odhajajočimi.

»Še veliko delo nas čaka,« je odgovorila nesrečna mladenka.
»Kaj neki?«
»Najprej bo treba prenesti gospodično Lanson v hišo; kaj nam je potem storiti nam bo povedal gospod Leon.«
Everard je povesil glavo in vzel na svoje močne roke telo gospodične Armande; nekaj minut pozneje jo je nežno položil na posteljo, ob kateri sta klečala v tihi žalosti Leon in Blanka.
»Mrtva!« je ihtel Leon in nežno poljubljajl mrzle roke.
»Morda bi bilo vendar dobro, ako pokličemo zdravnika, da jo pogleda. Ako hočete pojde moj oče v Tulon.«
»Nisem si upal prositi . . . če je pa Everard pripravljen . . .«
Blanka je pogledala svojega očeta in v

tem, ko se je Everard pripravljajl, da ustreže njeni želji in odide po zdravnika, so se vrata odprla in v sobo je vstopila Volkulja.
»Kam greš?« je dejala Everardu.
»V Tulon.«
»Čemu? Kaj hočeš tam?«
»Grem po zdravnika za gospodično Lanson.«
»To ni potrebno.«
»Zakaj?«
Volkulja se je ironično nasmehnila.
»Ali se mar že kesaš, ker si jo umoril?« je rekla tiho.
»Molči! Molči!«
»Kaj ti je? Zakaj se razburjaš?«
»Blanka ve vse.«
»Glej, glej, ali mar ona ukazuje?«
(Dalje.)